Nr. 10. Poznań, dnia 27 kwietnia 1926. Rok II.

BEZPŁATNY DODATEK DO NR. 17 „RYNKU METALOWEGO I MASZYNOWEGO„

Otwarcie radjostacji nadawczej w Warszawie.

W niedzielę, tj. 18 bm., w pięknych salonach recepcyjnych Tow. kred. ziemskiego, które na ten cel ustąpiło lokalu — odbyło się otwarcie pierwszej warszawskiej radjostacji nadawczej. W otwarciu wzięli udział liczni przedstawiciele rządu, ciała dyplomatycznego, prasy i kół towarzyskich. Wśród przybyłych gości spostrzegliśmy wyniosłą sylwetkę p. premjera Skrzyńskiego, także uświetnił uroczystość tę obecnością swoją p. minister Stanisław Grabski, Władysław Raczkiewicz, jen. Lucjan Żeligowski, K. Bertoni, wiceminister J. Eberhardt, jen. Malczewski, baron de Vaux i inni.

W pierwszym rzędzie dokonał ks. poseł Wyrębowski aktu poświęcenia lokalu, mieszczącego się w tymże gmachu, następnie przystąpiono do otwarcia programu, który był nader uroczysty i — obszerny.

Program otwarcia rozpoczęto przesłaniem w świat zapomocą drgań fal eteru nieśmiertelnego poloneża As-dur „Chopina", wykonanego pod batutą dyr. J. Dworakowskiego, w dalszym ciągu wygłosił pierwsze przemówienie okolicznościowe prezes Zarządu Tow. „Polskie Radjo", p. Tadeusz Sułowski — nawiązując w niem do ważności obecnej chwili. Przemówienia przedstawicieli rządu opóźniły się nieco z powodu narad wieczornych w prezydjum rady ministrów.

Drugi z kolei przemawiał p. Zygmunt Chamiec, naczelny dyrektor „Polradja", który po wyjaśnieniu znaczenia dnia tego uroczystego dla propagandy kultury i sztuki w Polsce — która dotychczas pozostawała na polu radjotechniki znacznie w tyle za innemi państwami europejskiemi, słał rodakom naszym rozrzuconym po całym globie pozdrowienie bratnie z zapewnieniem, że od dnia dzisiejszego do najodleglejszych zakątków ze stolicy polskiej dochodzić będą do nich dźwięki mowy ojczystej i perły natchnienia twórców i artystów polskich, niosąc im choć w ten sposób częściowe ukojenie tęsknoty za krajem rodzinnym.

P. minister Stanisław Grabski wygłosił inauguracyjny odczyt powszechnych wykładów radjowych.

Przemówił następnie p. premjer dr. Al. hr. Skrzyński — po polsku dla słuchaczów-rodaków i po francusku — dla odbiorców zagranicznych. Również dyr. Zyg. Chamiec powitał po francusku zagranicznych odbiorców fal radjowych, poczem nastąpiła krótka przerwa, w czasie której przystąpiono do skromnego posiłku, zastawionego w bocznych salonach. Po przerwie rozpoczęła się bogata część koncertowa, której stronę muzyczno-wokalną poświęcono wyłącznie Chopinowi. P. prof. Stan. Niewiadomski wygłosił słowo wstępne na temat „Chopin i Jego twórczość", następnie mistrz p. Józef Turczyński odegrał szereg utworów Chopinowskich na fortepjanie, a p. Adela Comte - Wilgocka, darzyła swym uroczym śpiewem miljonowe rzesze słuchaczy.

W części recytatorskiej popisywali się pp.: Helena Gromnicka, Halina Starska, Marja Strońska, Al. Zelwerowicz, Stefan Jaracz i Z. Nowakowski; uświetniając oddaniem dobranych utworów wieczór, który przeciągnął się daleko po północy.

Obecnie radjostacja warszawska funkcjonuje regularnie, zbliżając nas znacznie na polu dorobku kulturalno-artystycznego do innych krajów zagranicznych.

Janusz Norski.

Rozwój radjofonji w Poznaniu.

Żyjemy pod znakiem żywiołowego wprost rozwoju radjofonji na całym świecie. Nasze społeczeństwo też okazuje niemniejsze zainteresowanie się sprawami radjowemi, a dowodem najwymowniejszem tego jest założenie w Warszawie nowej radjostacji dla użytku publiczności. Poznań, posiadający radjostację wojskową, oddawna robi starania i różne niemałe podejmuje trudy, by nasza radjostacja doznała tego rozwoju i rozszerzenia zakresu działalności, jaki jej się należy ze względu na doniosłość i znaczenie polityczno-gospodarcze miasta Poznania.

Jak postępuje rozwój radjofonji w Poznaniu, co zrobiono w tym kierunku, opisuje prof. T. Peczalski, prezes Stowarzyszenia Radjotechników w Polsce*).

Najlepszym wskaźnikiem tego rozwoju jest działalność Stowarzyszenia Radjotechników za rok ubiegły. Stowarzyszenie zorganizowało dwie wystawy radjotechniczne: I-ą w marcu 1925 roku zwiedziło około 500 osób, II-ą w marcu 1926 roku zwiedziło 2.765 osób. Już te cyfry wskazują, że zainteresowanie radjofonją wzrasta bardzo szybko. Stowarzyszenie organizowało również turnieje radjofoniczne (poraz pierwszy w Polsce). Pierwszy taki turniej odbył się w marcu 1925 roku przy wyłącznym udziale firm radjofonicznych, na drugim w październiku ub. roku demonstrowali odbiorniki amatorzy, którzy własnoręcznie je zbudowali. Wiele z tych odbiorników niczem nie ustępowało wyrobom fabrycznym, co świadczy nietylko o zamiłowaniu konstrukcyjnem naszej młodzieży, ale także o prawdziwym ich talencie. Wogóle sekcja młodzieży stowarzyszenia rozwija się bardzo pomyślnie. Pod kierownictwem asystenta Kozłowskiego członkowie sekcji w ciągu roku zbudowali kilkadziesiąt aparatów odbiorczych i urządzili 70 posiedzeń z własnymi referatami. Ta żywa działalność naszej młodzieży pozwala z całym zaufaniem spoglądać na przyszłość radjofonji w Poznaniu.

Jak rozwija się naukowa działalność z dziedziny radjo w Poznaniu?

Badania naukowe z radjo należą obecnie do dosyć kosztownych zwłaszcza jeśli chce się je prowadzić na odpowiednim poziomie. Wobec tego szczupłość środków, jakie były do dyspozycji, nie pozwoliła rozwinąć w dostatecznym stopniu tej działalności. Niemniej jednak w Instytucie prof. Kalandyka ast. Kozłowski uruchomił próbną stację nadawczą i zbadał rozmaite systemy nadawania, przyczem robione były inne doświadczenia, które bezwątpienia

*) cfr. Dziennik Poznański — z dnia 21 kwietnia 1926 r.

przyczynią się do rozwiązania kilku ważnych kwestyj z tej dziedziny.

Muszę tutaj zaznaczyć, że bez rozwoju naukowego będziemy traktowani przez zagranicę jako klienci, narówni z jakimiś meksykańczykami. Obecnie jesteśmy w tej dziedzinie wyprzedzeni nawet przez bolszewików. Tylko przez rozwój naukowy radja możemy dojść do pewnej niezależności; w dziedzinie radjo bowiem rozwój nauki bardzo ściśle związany jest z rozwojem techniki, więcej może, aniżeli w jakimbądź innym dziale.

Czy w swojej działalności Stowarzyszenie miało jaką pomoc?

Stowarzyszenie korzystało z pomocy przedewszystkiem wojska. Zwłaszcza szef łączności D. O. K. p. pułk. Sowiński zawsze nam pomagał czy to przez wypożyczanie aparatów dla celów doświadczalnych, czy też przez wystawienie ciekawych eksponatów na wystawie. Tak samo korzystaliśmy z uprzejmości p. pułk. Abżółtowskiego, który udzielił aparatów odbiorczych, używanych w lotnictwie na Wystawę Radjotechniczną.

Pozatem inż. Grzeszkowiak zakupił falomierz dla sekcji amatorskiej; p. Nowicki przedstawiciel firmy Philips podarował 9 lamp dla tejże sekcji, p. Pętkowski z Kuśnierza pożyczył 300 złotych na uruchomienie stacji nadawczej.

Czy broadcasting w Poznaniu może powstać?

Nie tylko może, ale i powinien. Stacja nadawcza nie jest dzisiaj zbytkiem czy rozrywką dla osób, które nie mają czem swego czasu zająć. Broadcasting ma obecnie raczej cele utylitarne i to dla bardzo szerokich warstw społeczeństwa. Nadawane są przecież ceny bieżące artykułów, które wszystkich obchodzą, najważniejsze wydarzenia polityczne, zarządzenia władz, etc. No i oczywiście koncerty, odczyty, które zarówno uczą jak i dają najtańszą rozrywkę szerokim masom.

Wydaje mi się, że stacja nadawcza, która może być zbudowana przy względnie niewielkim wysiłku finansowym, będzie się nawet dobrze opłacała w Poznańskiem. W tej dzielnicy Polski jest b. mało analfabetów, to znaczy, że poinformowanie o radjo obywateli jest łatwem. Założenie aparatu odbiorczego (jeśli będzie broadcasting w Poznaniu) związane jest z niewielkim kosztem, a także abonament wynosi mniej więcej tyle co i prenumerata pisma. W Poznańskiem jest przeszło 100 000 prenumeratorów pism. Choćby tylko piąta część tych prenumeratorów wzięła abonament radjo, to stacja nadawcza doskonale mogłaby się już utrzymać.

Istnienie broadcastingu w jakimś kraju jest głośnym dowodem, że kraj ten kulturalnie się rozwija i doprawdy byłoby wstyd gdybyśmy z tego najłatwiejszego dziś środka propagandy nie skorzystali.

Na zakończenie muszę dodać, że rozwój radjo w Poznaniu wiele zawdzięcza prasie. „Dziennik Poznański" umieszcza stale artykuły zarówno ciekawe jak i pouczające dla szerokich kół czytelników, przez co uprzystępnia szerokiemu ogółowi tę gałęź wiadomości technicznych, których kulturalne społeczeństwo ignorować dzisiaj nie powinno. Stowarzyszenie Radjotechników korzystało wielokrotnie z gościnnych łam „Dziennika" w uwiadomieniu bądź starych członków, bądź szerokiego ogółu o poczynaniach Stowarzyszenia. To współdziałanie fachowców ze społeczeństwem przy wydatnej pomocy Panów dało niejednokrotnie poważne wyniki. Celem pracy fachowej radjotechników jest nietylko wprowadzać w życie i udoskonalać radjo, lecz także udostępnić je dla wszystkich, którzy z postępem kultury iść pragną".

Wep.

Dział muzealno-historyczny na wystawie radjofonicznej.

Przyszła wystawa radjowa obejmować będzie także dział muzealno-historyczny. Celem tego działu będzie jaknajdokładniejsze zobrazowanie rozwoju radjotechniki w ciągłości chronologicznej.

Jest rzeczą zrozumiałą, że wśród ogółu radjoamatorów muszą się znaleźć osoby, będące w posiadaniu „zabytków" z dziedziny radjotechniki, które mogą przedstawiać nawet bardzo wysoką wartość muzealno-historyczną. Z tych względów komitet wystawy zwraca się z gorącym apelem do tych wszystkich osób, zrzeszeń, klubów, szkół i instytucyj, które mają możność, przez wystawienie swych zbiorów, podnieść wysoce kulturalną wartość wymienionego działu, o przesłanie w jaknajkrótszym terminie opisów posiadanych przedmiotów, (aparatów, części, grafików, rycin i t. p.), lub skomunikowanie się osobiste z komitetem wystawy (biuro ul. Wilcza 30 od godz. 11—14), w celu ustalenia wartości muzealnej danego przedmiotu.

* * *

Sekcja graficzna pierwszej ogólnokrajowej wystawy radjowej prosi o współpracę przy wykonaniu dla wystawy rysunków technicznych, nadpisów i t. p. (dla działu dydaktyczno-naukowego wystawy). Łaskawe zgłoszenia przyjmuje i służy informacjami biuro wystawy (ul. Wilcza 30, redakcja „Radjoamatora") — codziennie od godz. 11—14.

Drobne wiadomości

Konkurs na radjoodbiornik.

Ministerstwo W. R. i O. P. postanowiło z okazji wystawy radjowej ogłosić konkurs na odbiornik typu szkolnego.

Szkołom są potrzebne aparaty odbiorcze dla celów naukowych i doświadczalnych. Dlatego ministerstwo W. R. i O. P. ogłasza konkurs na dwa odrębne typy, i przeznacza dla najlepszych poważne nagrody pieniężne.

Nagrodzeni wytwórcy, względnie konstruktorzy aparatów szkolnych mogą spodziewać się poważnych rezultatów. Jak nas informują szkolnictwo potrzebuje najmniej 20 tysięcy aparatów radjowych. Otwiera się więc szerokie pole dla wytwórczości w tej dziedzinie. (pw).

Z Austrji.

Austrjackie Towarzystwo Broadcastingowe pod Wiedniem, na t. zw. Rosenhügel otwarło oficjalnie 30. stycznia r. b. nową stację nadawczą o wielkiej mocy. Programy wysyła się równocześnie na falach 531 metrów i 582.5 metrów. Są to jednak długości tylko tymczasowe, które zatrzymuje się do czasu aż Międzynarodowe Biuro Radjofoniczne w Genewie ustali definitywnie długość fali dla nowej stacji.

Spodziewają się, że nowa stacja przy mocy nadawczej 5 kilowatów, która zostanie później podniesiona do 10 kilowatów, będzie słyszalna na detektor w całej Austrji. Na aparatach lampowych, słyszy się ją bardzo głośno w całej Europie.

Radjofonja na Islandji.

Jak się dowiadujemy, nowa stacja w Reykjawik na Islandji, jest prawie na ukończeniu. Moc nadawcza jej wynosi 6.5 kilowata. Obecnie przerabia ona próby codziennie o godz. 24 (czas środkowo europejski) a po definitywnem uruchomieniu będzie poza własnemi programami wysyłała programy innych stacyj europejskich, a przeważnie Kopenhagi.

Z ruchu w Ameryce.

Według najnowszych zestawień, w amerykańskim przemyśle radjowym pracuje 1.200 większych firm, 45.000 pomniejszych warsztatów i 300.000 robotników.

Jak obliczają w kołach fachowych, produkcja aparatów radjoodbiorczych dojdzie w r. b. do cyfry 5.000.000. Wartość wyprodukowanych w sezonie bieżącym aparatów i części składowych wynosi już obecnie pół miljarda dolarów.

Wystawa radjotechniczna w Lyon.

Radjo-Club de Lyon et du Rhone" organizuje w lipcu rb. wystawę w Lyon, jedną z największych pono i najbardziej interesujących wystaw radjotechnicznych Francji.

Instalacja radjotelegraficzna hiszpańskich lotników transatlantyckich.

Dwóch hiszpańskich lotników, major Franko i kapitan Rinz Alda, odbyli przelot z Hiszpanji do Ameryki Południowej na hydroplanie posiadającym stację nadawczo-odbiorczą telefoniczno-telegraficzną Marconiego A. D. 6 i Marconiego instalację goniometryczną. Podczas lotu stację tę obsługiwał Rinz Alda, cieszący się wielkiem poważaniem w kołach hiszpańskich radjoamatorów.

Przetargi i licytacje

— **Przetarg na wykonanie instalacji światła elektrycznego.** 6. Okręgowe Szefostwo Budownictwa ogłasza przetarg nieograniczony na wykonanie instalacji światła elektrycznego w koszarach i zabudowaniach wojskowych w Kolomyji. Termin otwarcia ofert **5-go maja b. r.** godzina 9-ta. Formularze otrzymać można w 6. Okr. Szef. Bud. Lwów, ul. Wałowa 16. III. p., pokój Nr. 75, gdzie też udziela się szczegółowych wyjaśnień.

— **Budowa elektrowni.** Zarząd miasta Sądowej Wiszni rozpisuje niniejszem konkurs na budowę elektrowni miejskiej. Pisemne oferty przesłać należy w ciągu 3-ch tygodni od ogłoszenia na ręce Zarządu Gminy. Oferty nieuwzględnione pozostaną bez odpowiedzi.

NASTĘPNE DWA NUMERY
RYNKU METALOWEGO I MASZYNOWEGO

wyjdą w zwiększonym nakładzie i poświęcamy je również II Międzynarodowym Targom Poznańskim. — Firmy wystawiające mamy zamiar obszernie opisać. W tym celu prosimy pp Wystawców na Targach, aby po odebraniu niniejszego zeszytu zatelefonowali do nas (telefon nr 2277) a niebawem przybędzie jeden z przedstawicieli redakcji naszej celem osobistego porozumienia i zasięgnięcia potrzebnych dla opisu informacyj.

◆◆◆ Programy stacyj nadawczych ◆◆◆

Warszawa, długość fali 480.

Program codzienny.

Godz. 5.30—6.00 po poł.: Koncert popołudniowy.
Godz. 6,00—6,25: Odczyty i wykłady.
Godz. 6.30—7.00: Koncert.
Godz. 7.00—7.20: Odczyty i wykłady.
Godz. 7.20—7.55 wiecz.: Sprawozdanie giełdy rolniczej.

Środa, 28 kwietnia 1926 r.

Godz. 8.30—10.00 wiecz.: Muzyka do tańca.

Czwartek, 29. kwietnia 1926 r.

Godz. 8.30—10.00 wiecz.: Popularny koncert symfoniczny.

Piątek, 30. kwietnia 1926 r.

Godz. 5.30—6,00 po poł.: Recytacje.
Godz. 6.00—6.25: Odczyt o szkolnictwie polskiem.
Godz. 7.00—7.20: Pogadanka o higienie.
Godz. 8.30—10.00 wiecz.: Koncert muzyki kameralnej.

Sobota, 1. maja 1926 r.

Godz. 8.00—8.25 wiecz.: Przegląd radjofoniczny.
Godz. 8.30—10.00 wiecz.: Muzyka do tańca.

Berlin, długość fali 504 i 571.

Program codzienny.

Godz. 10.10 przed poł.: Podanie wiadomości o cenach detalicznych artykułów pierwszej potrzeby.
Godz. 10,15: Najnowsze wiadomości. Meteorologja.
Godz. 11—12.50 po poł.: Koncert poranny.
Godz. 12,20: Krótkie sprawozdanie giełdy berlińskiej.
Godz. 12,55: Sygnał czasu ze stacji w Nauen.
Godz. 1,15: Najnowsze wiadomości. Meteorologja.
Godz. 2.20: Sprawozdanie z giełdy berlińskiej.
Godz. 3.10: Giełda płodów rolniczych. — Sygnał czasu.
Godz. 3.30—4.25: Koncert gramofonowy.
Godz. 4.30—6.00: Koncert popołudniowy.
Godz. 6,20: Wskazówki dla pań domu (także w niedzielę).
Godz. 7,00—8,30 wiecz.: Odczyty.
Godz. 8.30: Różne reprodukcje wieczorne, poczem najnowsze wiadomości z dnia, sygnał czasu, meteorologja, wiadomości sportowe, teatr, służba filmowa.
Godz. 10.30—12.00 w nocy: Muzyka do tańca.

Środa, 28 kwietnia 1926 r.

Godz. 3.30 po poł.: Godzina dla młodzieży. Pogadanka o kwiatach i zwierzętach.
Godz. 4.30—6.00: Koncert popołudniowy Berlińskiej orkiestry radjowej.
Godz. 6,35: Wykład dyrektora ogrodnictwa Ludwika Lessera: Dla miłośników kwiatów: „kwiaty balkonowe i jako ozdoba okien".
Godz. 7.00: Odczyt lekarza-dentysty dr. E. Wilczyńskiego: „Spruchniałe zęby ich skutki i sposoby zapobiegawcze".
Godz. 8.00 wiecz.: Operetka w trzech aktach: „Nadbrzeżna piękność".
Godz. 10.00—12.00: Muzyka do tańca.

Czwartek, 29. kwietnia 1926 r.

Godz. 3.45 po poł.: Odczyt Dr. Rudolfa Wegnera: „O trzęsieniu ziemi".
Godz. 4.30—6.00: Koncert popołudniowy.
Godz. 6.35: Odczyt tajn. radcy reg. inż. Dr. J. Britta: „Szosy i ich technika".
Godz. 7.00: Odczyt radcy Lembkego: „Osady wiejskie".
Godz. 7.25: Odczyt na temat: „Gdy zawieje wietrzyk majowy".
Godz. 8.00: „Katastrofa". Romans przez H. Z. Gramatzkiego (25-ta czytanka).
Godz. 8.30 po poł.: Koncert muzyki kameralnej.
Godz. 10.30—12.00: Muzyka do tańca.

Piątek, 30. kwietnia 1926 r.

Godz. 4.10 po poł.: Dziesięć minut dla pań.
Godz. 4.30: Czytanka.
Godz. 5.15—6.00: Koncert wokalny, przy skrzydle p. Bau Geysel.
Godz. 6.35: Eryk Rohn odczyt: „Niewidzialna broń Jujitsu".
Godz. 7.00—7.55: Odczyty i wykłady.
Godz. 8.30 wiecz.: Wiązanka produkcji wokalno-instrumentalnych oraz recytacje.
Godz. 9.30: Muzyka filmowa.
Godz. 10.30—12.00: Muzyka do tańca orkiestry Kermbacha.

Sobota, 1. maja 1926 r.

Godz. 4.30—6.00 po poł.: Koncert popołudniowy.
Godz. 6.35: Esperanto.
Godz. 7.00: Radca zdrowia dr. Paul Frank: „Pogadanka higieniczno-medycynalna".
Godz. 7.25: Leopold Lehmann odczyt: „Pokój służbowy w urzędzie regencyjnym".
Godz. 7.55: Wyższy radca reg. Kühnart, odczyt: „Niemcy poza granicami kraju i ich znaczenie dla ojczyzny".
Godz. 8.30 wiecz.: Koncert berlińskiej orkiestry radjowej.
Godz. 10.00—12.00: Muzyka do tańca.

Wrocław, długość fali 418.

Program codzienny.

Godz. 11.15 przed poł.: Wiadomości meteorologiczne.
Godz. 12.30—2.45 po poł.: Koncert.
Godz. 12.55: Sygnał czasu ze stacji Nauen.
Godz. 1.25: Podanie czasu.
Godz. 1.30: Wiadomości gospodarcze z Wrocławia.
Godz. 3.30 i 5.00: Ostatnie ceny produktów rolnych, najnowsze wiadomości.
Godz. 5.00—6.00: Muzyka.
Godz. 6.45: Wskazówki dla zakupu.
Godz. 6.00—8.15: Odczyty.
Godz. 8.15: Reprodukcje wieczorne w połączeniu z czem nadawanie: najświeższych wiadomości z dnia, wiadomości meteorologicznych i sportowych, znak czasu.

Środa, 28 kwietnia 1926 r.

Godz. 4.30—6.00 po poł.: Koncert popołudniowy trio artystycznego następującego zespołu: Dr. Alfred Laserstein, skrzypce; Curt Hosemann, czelo; Franciszek Czerny, fortepian.
Godz. 6.35: Wiadomości Stowarzyszenia Radjo-amatorów Śląska.
Godz. 6.50—7.50: Odczyty i wykłady.
Godz. 8.00 wiecz.: Operetka w trzech aktach: „Nadbrzeżna piękność" — nadawana z Berlina. — Bezpośrednio po przedstawieniu 10 minut Esperanto.
Godz. 10.30—12.00: Muzyka do tańca nadawana z Berlina.

Czwartek, 29. kwietnia 1926 r.

Godz. 4.30—6.00 po poł.: Koncert popołudniowy.
Godz. 7.00—7.30 po poł.: Wykład prof. dr. Ryszarda Kochlewa: „Zjawiska niebieskie w maju".
Godz. 7.30—8.15: Kurs języka polskiego dla początkujących.
Godz. 8.25 wiecz.: Koncert na organach, wykonany przez p. Hermanna Seekampa.
Godz. 9.00: Koncert: Pieśni do lutni z dawnych i nowszych czasów, odśpiewane przez Dr. Heinz Schalla.

Piątek, 30. kwietnia 1926 r.

Godz. 4.30—6.00: Koncert wokalno-instrumentalny.
Godz. 6.00: Godzina Śląskiego Stowarzyszenia Gospodyń Domu we Wrocławiu. Odczyt p. Doroty Schreiber na temat: „Kobieta i zawód".
Godz. 7.00—8.00 wiecz.: Odczyty i wykłady.
Godz. 8.25: Wieczór uwertur, koncert wykonany przez Śląską Orkiestrę Krajową.

Sobota, 1. maja 1926 r.

Godz. 3.50—4.30 po poł.: Pogadanka o książkach.
Godz. 4.30—6.00: Koncert popołudniowy.
Godz. 6.00—6.30: Kurs gry w szachy,
Godz. 6.50—7.35: Kurs stenografji dla początkujących, udzielany przez panią Elizę Orgler.
Godz. 8.25 wiecz.: Koncert chóralny.
Godz. 10.30—12.00 wiecz.: Muzyka do tańca — nadawana przez stację berlińską.

Wiedeń, długość fali 531 i 582,5.

Program codzienny.

Godz. 9.00 przed poł.: Sprawozdanie targowe.
Godz. 1.10 po poł.: Sygnał czasu.
Godz. 1.15: Wiadomości meteorologiczne.
Godz. 4.00: Wiadomości giełdowe.
Godz. 4.10: Koncert popołudniowy.
Godz. 6.15 lub 7.00: Podanie cen giełdowych, meteorologja.
Godz. 7.50 lub 8.05: Podanie czasu, najnowsze wiadomości, meteorologja.

Środa, 28 kwietnia 1926 r.

Godz. 4.15 po poł.: Koncert popołudniowy.
Godz. 5.50: Dr. Adelgarda Perkmanna odczyt na temat: „Zwyczaje majowe w austrjackich krajach alpejskich".
Godz. 6.25—7.00: Odczyty i wykłady.
Godz. 8.00 wiecz.: Popularny koncert wiedeńskiej orkiestry pod batutą J. W. Ganglbergera. — W połączeniu z tem wesoła muzyka.

Czwartek, 29. kwietnia 1926 r.

Godz. 11.00 przed poł.: Koncert przedpołudniowy.
Godz. 4.15 po poł.: Koncert popołudniowy.
Godz. 5.15: Opowiadanie bajek.
Godz. 6.25: Wykład dr. Pawła Kammerera na temat: „Technika mechaniczna i organiczna".
Godz. 7.10: Esperanto.
Godz. 7.40: Kurs języka angielskiego dla początkujących.
Godz. 8.15: Koncert wiedeńskiej orkiestry symfonicznej.

Piątek, 30. kwietnia 1926 r.

Godz. 4.15 po poł.: Koncert popołudniowy z utworów do tańca.
Godz. 5.20: Uroczystość poświęcona pamięci poety Ludwika Tiecka. Odczyt pani Nelli Hochwald na temat: „Z życia i działalności poety".
Godz. 6.20: Tygodniowe sprawozdanie z dziedziny sportu i ruchu przyjezdnych do Wiednia.
Godz. 6.35: Odczyt Dr. Ferd. Scheminzkiego na temat: „Prąd elektryczny w istotach żyjących".
Godz. 7.10: Kurs języka francuskiego.
Godz. 7.40: Kurs języka angielskiego.
Godz. 8.15: Wieczornica wiedeńska: występy wesołego kwartetu z Towarzystwa Śpiewu we Wiedniu.

Sobota, 1. maja 1926 r.

Godz. 11.30 przed poł.: Koncert: Hymn austrjacki odśpiewany przez chór opery ludowej, pozatem występy zespołu trębaczy wiedeńskiej państwowej opery pod kierownictwem prof. p. Karola Stieglera.
Godz. 4.00 po poł.: Koncert orkiestry wojskowej.
Godz. 6.00: Koncert muzyki kameralnej wykonany przez kwartet Baszbauma.
Godz. 7.00: „Egmont" tragedja w pięciu odsłonach.

Zurych, długość fali 513

Program codzienny.

Godz. 12.00 w poł.: Wiadomości meteorologiczne.
Godz. 12.55 po poł.: Podanie czasu przez stację w Nauen.
Godz. 1.00: Wiadomości meteorologiczne, wiadomości z dnia, sprawozdanie giełdowe, kursy dewiz szwajcarskich.
Godz. 3.00: Koncert.
Godz. 4.00: Koncert orkiestry jazzbandowej.
Godz. 6.50: Wiadomości meteorologiczne, wiadomości z dn. sprawozdania gospodarcze.
Godz. 9.50: Wiadomości z dnia.

Czwartek, 29. kwietnia 1926 r.

Godz. 8.15 wiecz.: Kurs języka angielskiego.
Godz. 8.30: Koncert.

Piątek, 30. kwietnia 1926 r.

Godz. 5.30 po poł.: Pogadanka o książkach.
Godz. 6.15: Godzina dla dziatwy — opowiadanie bajek.
Godz. 8.30: Wieczór pożegnalny p. Pawła Altheer'a — połączony z koncertem wokalno-instrumentalnym.

Sobota, 1. maja 1926 r.

Godz. 6.15 po poł.: Koncert zurychskiego klubu na ustnych harmonijkach.
Godz. 6.50: Bicie w dzwony w kościołach zurychskich.
Godz. 8.15 wiecz. Wykład prof. dr. v. Gouzenbacha: „Tuberkuloza jako choroba zaraźliwa".
Godz. 8.30 wiecz.: Występy śpiewaczki koloraturowej Ady Sari.

Praga, długość fali 368

Program codzienny.

Godz. 11.30 przed poł.: Wiadomości gospodarcze na fali 368.
Godz. 2.00 po poł.: Wiadomości giełdowe.
Godz. 4.30—5.30: Koncert.
Godz. 5.45: Wiadomości giełdowe.
Godz. 6.15: Wiadomości gospodarcze na fali 368.
Godz. 8.00: Meteorologja, poczem w związku z przedstawieniem wieczornem — najnowsze wiadomości, teatr., sport.

Środa, 28 kwietnia 1926 r.

Godz. 5.30 po poł.: Bajki dla dzieci.
Godz. 7.00: Reprodukcje niemieckie.
Godz. 8.00: Koncert.
Godz. 8.50: Wieczór humoru i śmiechu.
Godz. 9.30: Koncert orkiestry tramwajarzy.

Czwartek, 29. kwietnia 1926 r.

Godz. 6.00 po poł.: Reprodukcje niemieckie.
Godz. 7.15: Kurs języka francuskiego.
Godz. 8.02 wiecz.: Koncert.
Godz. 9.30: Wieczór utworów króla walców Straussa.

Piątek, 30. kwietnia 1926 r.

Godz. 6.45 po poł.: Odczyt dr. V. Vermác'a: Problemy i organizacja rolnictwa".
Godz. 7.00: Reprodukcje niemieckie.
Godz. 8.03: Rosyjskie przedstawienie teatralne.

Sobota, 1. maja 1926 r.

Godz. 1.00 po poł.: Koncert południowy.
Godz. 5.00—6.00: Koncert wykonany przez artystyczny sekstet.
Godz. 8.00: Wieczór Dworaka.

Zapytania nadeszłe do działu informacyjnego Tow. Wydawniczego „KUPIEC" w Poznaniu

Do każdego zapytania prosimy dołączyć 50 gr. Wszystkim interesentom odpowiadamy listownie często po kilka razy.

Nr. 1285. Która firma wyrabia brzytwy i maszynki do strzyżenia włosów.

Nr. 1294. Która krajowa fabryka wyrabia okucia rymarskie, czarne lakierowane oraz platerowane, żółte i białe.

Nr. 1299. Która fabryka krajowa wyrabia wióry stalowe t. zw. (Stahlspähne).

Nr. 1302. Która firma dostarcza beczki do żywych ryb.

Nr. 1303. Prosimy o podanie adresu fabryki w Polsce, która wyrabia żelazne rury, obciągane blachą mosiężną.

Nr. 1304. Która fabryka lub hurtownia dostarcza spinki kościane do półbutek.

Nr. 1311. Prosimy o podanie źródła zakupu maszynki ręcznej do zwijania szpagatu.

Nr. 1343. Która firma dostarcza stojaki ruchome do nakładania kart widokowych, używanych powszechnie w handlach materjałów piśmiennych przy sprzedawaniu widokówek.

Nr. 1314. Kto ma zastępstwo na kolejki polne firmy Dollberg.

Nr. 1322. Gdzie można nabyć wzory koszykarsko-meblowe.

Nr. 1327. Która fabryka w Polsce wyrabia wiaderka dla dzieci do piasku.

Nr. 1329. Która fabryka wyrabia druciane zmywaki do mycia naczyń kuchennych.

Nr. 1333. Która fabryka wyrabia względnie hurtownia dostarcza karnisze mosiężne do okien.

Nr. 1350. Która krajowa fabryka wyrabia okucia żółte i platerowane białe oraz czarne.

Nr. 1351. Prosimy o podanie adresów fabryk, wyrabiających maszyny i podkładki do maszyn do wyrobu dachówki cementowej. Chodzi nam o inny typ maszyn, wyrabianych na polskim Górnym Śląsku lub Cieszyńskim.

Nr. 1352. Która krajowa fabryka wyrabia siekiery do drzewa formatu przemyskiego i tarnowskiego, oraz mosiężne, pomosiężowane i zwyczajne szarniery o różnych rozmiarach.

Nr. 1354. Prosimy o podanie adresu fabryki lub składu maszyn i przyborów do wyrobu wody sodowej i części składowych do tychże.

Nr. 1355. Prosimy o podanie adresu fabryki aparatów do cynkowania systemem natrysku.

Nr. 1356. Która huta szklana wyrabia balony szklane do karmienia pszczół t. zw. Turyngskie.

* * *

PP. HURTOWNIKOM I WYTWÓRCOM zwracamy szczególną uwagę na powyższe zapytania.

Dalszy import sześciokątnych siatek drucianych staje się zbytecznym!

W zakresie wyrobów metalurgicznych zapotrzebowanie wielu jeszcze artykułów pokrywać zniewoleni byliśmy całkowicie importem wskutek braku rodzimej produkcji. Do artykułów takich, jeszcze z końcem minionego roku zaliczały się **sześciokątne siatki** druciane, podczas gdy siatki druciane innego gatunku wyrabiamy już w kraju. Jak wielki jednakże na sześciokątne siatki druciane istnieje popyt w rolnictwie, leśnictwie oraz innych dziedzinach gospodarczych kraju, tego wymownym dowodem, że do samego Poznania sprowadzono w roku zeszłym z Niemiec **cztery** wagony tych siatek, a cóż dopiero mówić o potrzebie w tym względzie wszystkich dzielnic. — Z prawdziwem więc zadowoleniem dzielimy się z Szan. Czytelnikami pisma naszego i interesentami wiadomością, że dzięki zabiegom firmy **A. Zwierzchowski i Ska w Poznaniu**, ul. Podgórna 10-a. Fabryka wyrobów powroźniczych oraz wytwórnia siatek i parkanów drucianych, import tych artykułów staje się zupełnie zbytecznym, bowiem wymieniona firma kosztem wielkiego nakładu sprowadziła najnowocześniejsze maszyny i uruchomiła w zakładach swych na Czerwonaku **specjalny oddział fabrykacji sześciokątnych siatek**. Produkcja wytwórni tej, którą polecamy zasłużonemu poparciu zdolną jest pokryć ogólne zapotrzebowanie, a wyroby jej są znacznie tańsze i lepsze od zagranicznych.